

Teatri- kunstnikuna Pariisis

TEKST: KAIRE UUSEN FOTOD: APPOLLONIA MENANT,
JAAK KIKAS, LIINA VIRU, ERAKOGU

*Aastaid Pariisis elanud
teatrikunstnik
LIINA KEEVALLIK (42)
võinuks saada äri-
naiseks või teadlaseks,
kuid tunnistas, et just
tänu lavakunstikateedri
13. lennu legendaarsetele
etendustele tabas
teda soov saada hoopis
teatrikunstnikuks.*

Kunagi üheksakümnendate
algul teatriliidus teatrikunsti
tudengite näitust vaadates
kuulsin üht külastajat teisele
lausumas: "Oh, kuidas mulle
meeldib Liina Keevallik!" See südamest
tulnud hinnang oli siiras ja samas nii eba-
eestlaslik, et jäi pikaks ajaks meelde. Kui
2011. aasta sügisel toimusid Pariisis Eesti
kultuuripäevad, aitas Liina "kohaliku
pariislannana" sündmuse korraldamisele
jõu ja nõuga kaasa, olles Eesti kaasaegset
kunsti tutvustanud näituse "Liberté/
Vabadus" kujundaja. Sealt jäi silma, et
teatrikunstnikul on tööpooldest osavad
käed, sest viimased tehnilised tööd näi-
tuse avamise eel said tema juhtimisel üli-
kiirelt tehtud.

Sama õhtu jooksul suutis ta veel ülla-
tada – üks kultuuripäevi külastanud Briti
kunstnik tunnistas pärast vestlust Liina-
naga, et ta ei tundu eestlasena, sest Liina
keeleoskus, hääldus ja sõnavara olevat
võõrkeeles rääkiva inimese kohta niivõrd
täiuslikud.

Teadlaste perest pärit Liina (tema ema Sirje Keevallik on atmosfäärifüüsik ning isa Andres Keevallik tehnikateadlane ja kauaaegne TTÜ rektor) on lisaks etenduste, filmide ja kostüümide kujundamisele jõudnud palju muudki – teha filme, kirjutada stsenaariume ja libretoosid, juhendada tudengeid. Tema 2012. aastal kaitstud doktoritöö teemaks oli “Visuaalne kujund mängulistes kunstides. Tema seosed müüdiga”. Oma suurimaks armastuseks peab Liina aga ooperit, mis nii enne Pariisi minekut kui ka praegu on tema elus olulisel kohal.

Kuidas sinust sai üldse teatrikunstnik? Oli see ammu soov ja teadmine, et valid kunstniku elukutse või pigem juhuste kokkulangemine?

See oli üsna seletamatu – ühel päeval hakkasime kooliõdedega viimastest tundi poppi tegema, et Viljandisse 13. lennu lavakaüliõpilaste etendusi vaatama jõuda. Siis mõtlesin ruttu, täiesti ratsionaalselt, kuidas selle võlumaailma juurde saada: prožektorivalgus mulle eriti ei istu, aga joonistada natuke oskan ... Lahendus oli lihtne.

Ellujäämine on juba suur asi. Tohtida teha seda, mis kõige rohkem meeldib, on veel parem.

Milline oli su elu Eestis enne Pariisi minekut?

Mu teatrikunstnikuelu on alati kulgenud kahes äärmuses – kas suured ooperid või väikesed nukud ja muud musta kasti katsetused. Eestis sõelusin peamiselt Rahvuskooper Estonia ja Von Krahli vahel. Mõlemad olid teineteise tasakaalustamiseks hädavajalikud.

Mind on alati kõige enam erutanud muusika ja lavapildi koostöö ning selleks sobib ooper ideaalselt. Seal “lubatakse” ka pildiga rohkem möllata kui mõnes peenpsühholoogilises draamas. Aga ainult ooperimajades tegutsedes läheks ka kõhedaks, need on ikkagi ontlikud kohad, kus

väga metsikult katsetada ei saa. Siis tuleb jälle pimedasse keldrisse ennast teistpidi välja elama minna.

Pariisi minek oli üks kokkusattumuste pundar – sai hetkeks villand paljudes eluvaldkondades. Otsustasin seda ära kasutada ja kasulikuga ühendada – tulin siia doktorantuuri.

Miks validisid just Pariisi?

Oleksin ilmselt varem või hiljem läinud maailma avastama, proovinud kusagil mujal elada. Käisime kunagi sõbrannaga mitu korda hääletades läbi Euroopa,

pigem ärkvel olla – tulin just tagasi ühe etenduse turneelt Lõuna-Prantsusmaal, nüüd hakkame ühe äärmiselt inspireeriva mõttekaaslaste pundiga järgmist etendust ette valmistama. Selle teemaks on läbipaistvus: röntgenkiirte avastamisest kuni tänapäevase klaasist eluni. Kirjutame alustuseks igauks ühe osa.

Mul on õnne, sest kambas on väga andekas lavastaja, kel samuti ooperihuvi. See ei tähenda, et lõpuks etenduses keegi tingimata laulma peaks, vaid tähendab hoopis ühist esteetilist baasi, kus visuaalil ja helil on suur tähtsus.

sellest ajast jäi metsik tung sikutada seda maailma veel ja veel laiemaks.

Siis sain pihta, et kõik ukсед on tegelikult lahti. Sain ka teada, et silla all on täitsa võimalik elada, kirikute kõrval pöösastes ja bensujaamade katustel veel paremini.

Suurest maailma avastamisest pole suurt midagi välja tulnud, sest jäin Pariisi. Selles mõttes läks ilusasti – valisin võrdlemisi huupi koha, kuhu söösta, ja alles kohal olles armusin sellesse linna.

Milline on su argipäev? Kas (teatri) kunstniku elul Eestis ja Prantsusmaal on ka midagi ühist?

Argipäev on nagu teatritegu ikka – kui esietendus on lähedal, siis paaniline, kui kaugemal, siis unisem. Praegu tuleb

Kuidas on sinu ja su sõprade-tuttavate elu mõjutanud Pariisis toimunud traagilised sündmused?

Kaks korda on mu elus juhtunud, et jalad ise kannavad mind massidesse seisma. Esimene kord, üsna ammu, viisid nad mind öölaulupeole. Teine kord, nüüd, République’i platsile. Need on hetked, mil oli hädasti vaja tunda, et ma pole üks.

Kui kunagi oli vaja tõestada, et Eesti on olemas, siis nüüd oli tunne, et on vaja maailmale toeks minna. Sest see ei olnud rünnak Prantsusmaa, vaid inimeste maailma vastu.

Kas suhtled Pariisis ka teiste eestlastega?

Olen leidnud siit näitlejanna Ene Rämmeldi, kes enda sõnul “ootas, et tuleks keegi, kellega koos hullumeelseid

asju ette võtta". Oleme temaga loomingu-
lisi dokumentaalfilme teinud, "Wiiralti
unenägu" on ehk eestlastele teada – nn
libadokk, mis Artises natuke aega jooksis.
Nüüdseks on meil ka Pariisi politseipre-
fektuuris kinnitatud (ja õigesti kirjuta-
tud!) MTÜ Suur Munamägi, et oma pro-
jekte ellu viia ning ka Eestist tulevate
esinejate vastuvõtmist lihtsustada.

**Paljud loomeinimesed loodavad välis-
maale minnes seal läbi lüüa. Kas võid
öelda, et oled läbi löönud?**

Ellujäämine on juba suur asi. Tohtida
teha seda, mis kõige rohkem meeldib, on
veel parem. Mis enesega rahulolemisses
puutub, siis teatrikunstniku amet on selles
osas kentsakas, et palju sõltub mängu-
kaaslasest – lavastajast. Parim, mis saab
juhtuda, on töötada
tõelise hingesugula-
sega. Olen ka siin
leidnud paar tege-
last, kellega koostöö
tõesti erutab.

*Naudin üle kõige erutavat koostöö-
protsessi. Kõige parem "saavutus"
teatrikunstniku elus on mängu ilu.*

**Milliseid saavutusi pead oma elus kõige
tähtsamateks?**

Naudin üle kõige erutavat koostöö-
protsessi. Kõige parem "saavutus" teatri-
kunstniku elus on mängu ilu. Esietendu-
sed on sellisel puhul, aplausist hoolimata,
kurvapoolsed, sest tähendavad seda, et
mäng on läbi. Muidugi olin päris
uhke doktoritöö kaitsmise
üle, ikkagi 400 lehekülge.
Tunnistan, et mind
kummitas selle tege-
mise käigus pahatihti
mõte: "Sa oled ju kõi-
gest kunstnik, kuhu
sa ronid!" Kui päris-
elust rääkida, siis
arvan, et saavutuseks
võib pidada seda, et mul on
päris palju väga häid sõpru.
See nagu lubaks arvata, et midagi on
õigesti läinud.

**Kui palju on elu välismaal sind muut-
nud ja millise pilgu või tundega vaatad
tulevikku?**

Elu suurlinnas muudab muidugi oma-
enese ego ja maailma suhet. Mulle meel-
dib, kui hommikul õue astudes on kohal
kogu maailm – kõik keeled, kultuurid,

värvid. See tundub mulle aus ja
adekvaatne. Ühest küljest on see rahus-
tav: ei ole nii, et kõik mõtlevad ühte-
moodi, nii peab ja vaevalt seal metsa
tagagi kuidagi teisiti on. Teisalt on see
ellujäämisõpetus: pilt "mina ja maailm"
on selge nagu aabitsas, maailm on lähe-
dasem sõber kui kunagi varem ja kohatu
laiamine või iseene ületähtsustamise ei
tule kõne alla, kui tahad seda sõpra hoida.

Üks trikk hakkab selgeks saama –
kindlasti oskan juba päris hästi rahvas-
sist ilma kedagi puudutamata ja suhteli-
selt kiiresti läbi laveerida.

**Usud, et tuled kunagi Eestisse
tagasi? Millisena paistab
Eesti eemalt vaadates?**

Kindlasti tulen. Ega ma
õieti ju päris ära läinud
olegi, lihtsalt elan kahe-
paikset "konnaelu". Käin
Eestis ikka aeg-ajalt
"tükke" tegemas ja ka igal
kevadepäeval harudevahelise
kunsti festivali "Maikellukese
päevad" korraldamas, oleme seda

koos Katrin Essensoniga ehk MTÜ Kir-
butsirkusega koos teinud juba seitse aastat.
Tore on see, et siin on sõbrad, sugu-
lased. Ja meri.

Kahju on sellest, et kui me väikse riigi-
na nii paljudes valdkondades tiigrihüp-
peid suudame sooritada, siis tolerantsuse
poolest paistab mentaliteedi muutumine
küll veel palju aega võtvat. Siin pole tiig-
rist haisugi, see on teohüpe.

m
Tolerantsuse poolest
paistab Eestis mentali-
teedi muutumine küll
veel palju aega võtvat.
Siin pole tiigrist haisugi,
see on teohüpe.

